

Sygn. akt IV Ka 583/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 listopada 2013 roku.

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim w IV Wydziale Karnym Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący SSA Stanisław Tomasiak

Sędziowie SO Sławomir Gosławski

SO Tadeusz Węglarek (spr.)

Protokolant Agnieszka Olczyk

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Piotrkowie Trybunalskim Sławomira Kierskiego

po rozpoznaniu w dniu 26 listopada 2013 roku

sprawy **T. B.**

skazanego wyrokiem łącznym

z powodu apelacji wniesionych przez skazanego i obrońcę

od wyroku łącznego Sądu Rejonowego w Piotrkowie Trybunalskim

z dnia 8 sierpnia 2013 roku sygn. akt II K 112/13

na podstawie art. 437 § 1 kpk, art. 438 pkt 1 i 2 kpk, art. 624 § 1 kpk

- zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że w punkcie 1 a sformułowanie „opisanych w pkt X i XI” zastępuje sformułowaniem „opisanych w pkt XI i XII”, natomiast w punkcie 1 b sformułowanie „opisanych w pkt XII i XIII” zastępuje sformulowaniem „opisanych w pkt XIII i XIV” oraz zawarte w tym punkcie sformułowanie „że kara łączna orzeczona wyrokiem w pkt XII traci moc” zastępuje sformulowaniem „że kara łączna orzeczona w pkt XIII traci moc”,

- w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;

- zasądza od Skarbu Państwa na rzecz Kancelarii Adwokackiej adwokat O. G. kwotę 147,60 (sto czterdzieści siedem 60/100) złotych tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej skazanemu z urzędu w postępowaniu odwoławczym w przedmiocie wydania wyroku łącznego;

- zwalnia skazanego z wydatków za postępowanie odwoławcze i przejmuje je na rachunek Skarbu Państwa.

Sygn. akt IV Ka 583/13

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem łącznym z dnia 8 sierpnia 2013 roku w sprawie sygn. akt II K 112/13 Sąd Rejonowy w Piotrkowie Trybunalskim w II Wydziale Karnym

- połączył jednostkowe kary pozbawienia wolności oraz środki karne zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w strefie ruchu lądowego i zakazu prowadzenia rowerów po drogach publicznych, w strefach ruchu i

w strefach zamieszkania z wyroku Sądu Rejonowego w Piotrkowie Trybunalskim z dnia 3 lutego 2011 roku w sprawie sygn. akt II K 1003/10

- 8 miesięcy pozbawienia wolności

- 5 lat zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym

- 5 lat zakazu prowadzenia rowerów na drogach publicznych i w strefach zamieszkania

oraz Sądu Rejonowego w Piotrkowie Tryb. z dnia 2 marca 2011 roku w sprawie sygn. akt II K 608/10

- 6 miesięcy pozbawienia wolności

- 5 lat zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym

- 5 lat zakazu prowadzenia rowerów po drogach publicznych, w strefach ruchu, w strefach zamieszkania

i wymierzył skazanemu T. B. łączną karę pozbawienia wolności w wymiarze 10 (dziesięciu) miesięcy oraz 7 (siedmiu) lat zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w strefie ruchu lądowego i 7 (siedmiu) lat zakazu prowadzenia rowerów po drogach publicznych, w strefach ruchu i w strefach zamieszkania;

- połączył kary jednostkowe pozbawienia wolności z wyroków Sądu Rejonowego w Piotrkowie Trybunalskim z dnia 2 lutego 2012 roku w sprawie sygn. akt II K 224/11

- 1 roku i 10 miesięcy pozbawienia wolności

-10 miesięcy pozbawienia wolności

- 10 miesięcy pozbawienia wolności

oraz Sądu Rejonowego w Piotrkowie Tryb. z dnia 15 marca 2012 roku w sprawie sygn. akt II K 945/11

- 4 miesięcy pozbawienia wolności

i wymierzył skazanemu karę łączną 2 (dwóch) lat i 2 (dwóch) miesięcy pozbawienia wolności, uznając jednocześnie, że kara łączna orzeczona w wyroku Sądu Rejonowego w Piotrkowie Tryb. z dnia 2 lutego 2012 roku w sprawie sygn. akt II K 224/11 traci moc.

Nadto w zaskarżonym wyroku Sąd Rejonowy dokonał stosownych zaliczeń okresów pozbawienia wolności na poczet orzeczonej kary łącznej i umorzył postępowanie w zakresie wydania wyroku łącznego do pozostałych wyroków jednostkowych.

Sąd przyznał obrońcy z urzędu wynagrodzenie za udzielenie skazanemu pomocy prawnej z urzędu oraz zwolnił skazanego z wydatków związanych z postępowaniem pierwszoinstancyjnym.

Wyrok powyższy w części dotyczącej orzeczenia o karze na korzyść skazanego T. B. zaskarżył jego obrońca z urzędu.

Z podstawy art. 438 pkt 4 kpk zaskarżonemu orzeczeniu zarzucił rażąco niewspółmierność kar łącznych pozbawienia wolności oraz środków karnych wymierzonych skazanemu, w skutek nadmiernej ich wysokości i niezastosowania przy łączeniu kar zasady pełnej absorpcji pomimo istniejących ku temu podstaw, co ostatecznie doprowadziło do wymierzenia skazanemu kar nie odpowiadających ich celom i nie uwzględniających ustawowych dyrektyw wymiaru kary.

Podnosząc powyższy zarzut skarżąca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez wymierzenie skazanemu kar łącznych z zastosowaniem zasady pełnej absorpcji.

Wyrok łączny zaskarżony został także przez skazanego, który bez wskazania podstawy prawnej orzeczeniu zarzucił połączenie kar z wyroków w sposób dla niego niekorzystny poprzez nieuwzględnienie w wyroku łącznym kary orzeczonej w wyroku z dnia 26 sierpnia 2009 r. w sprawie o sygn. akt VI K 441/09, a połączenie kar, które zostały już wykonane. Formułując powyższe zarzuty skarżący wniósł o uwzględnienie jego apelacji (wniosku) i umożliwienie mu udziału w rozprawie apelacyjnej.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Obie apelacje nie zasługują na uwzględnienie.

Obrońca w swojej apelacji nie kwestionuje prawidłowości połączenia poszczególnych wyroków i wymierzenia kar łącznych i środków karnych w określonych w zaskarżonym wyroku konfiguracjach. Autor apelacji kwestionuje natomiast wymiar orzeczonych kar łącznych i łączny wymiar orzeczonych środków karnych, przeciwstawiając stanowisku Sądu własny pogląd na ich współmierność, a mianowicie skarżąca uważa, że przy orzekaniu kar łącznych oraz wymierzaniu łącznego wymiaru w zakresie orzeczonych środków karnych Sąd meriti winien zastosować zasadę absorpcji.

Jakkolwiek przy orzekaniu kary łącznej dopuszczalne jest zastosowanie zarówno zasady pełnej absorpcji, jak i zasady pełnej kumulacji, to jednak należy pamiętać, że zastosowanie każdej z tych zasad jest rozstrzygnięciem skrajnym, które może być stosowane wyjątkowo i wymaga wnikliwego umotywowania w uzasadnieniu wyroku (tak m.in. SN w wyroku z dnia 2 grudnia 1975 r. Rw 628/75, OSNK 1976, nr 2, poz. 33). Zastosowanie zasady absorpcji, asperacji czy kumulacji przy orzekaniu tak kary łącznej, jak i wydawaniu wyroku łącznego uwarunkowane jest przede wszystkim relacjami zachodzącymi pomiędzy prawomocnie osądzonymi czynami, objętymi tymże skazaniem. Relacje te sprowadzają się do określenia, jak bliski związek przedmiotowo – podmiotowy łączy te czyny oraz w jakich odstępach czasu zostały one popełnione. Im bliższe są te relacje, tym bardziej wyrok łączny powinien być zbliżony do dopuszczalnego minimum, uwarunkowanego wysokością kar orzeczonych za przestępstwa objęte tym wyrokiem (por. wyrok SA w Łodzi z dnia 9 maja 2001 r., sygn. akt II AKa 63/01, Prok. i Pr. 2002/7-8/20). Zgodnie z ugruntowanym w tej mierze stanowiskiem orzecznictwa i doktryny, w szczególności zasada pełnej absorpcji przy wymierzaniu kary łącznej - której domaga się obrońca skazanego – może być zatem zastosowana, gdy pomiędzy poszczególnymi przestępstwami zachodzi bardzo bliski związek przedmiotowo- podmiotowy, a przesłanka prognostyczna pozwala na stwierdzenie, że kara łączna w wysokości najwyższej z orzeczonych kar jednostkowych jest wystarczającą oceną zachowania sprawcy. Rozważając dopuszczalność zastosowania zasady pełnej absorpcji w stosunku do skazanego należy uwzględnić również fakt, że jest on sprawcą wielokrotnie karany. Z reguły popełnienie dwóch lub więcej przestępstw jest czynnikiem prognostycznym przemawiającym za orzekaniem kary łącznej surowszej od wynikającej z dyrektywy pełnej absorpcji (por. wyrok SA w Warszawie z dnia 12 lipca 2000 r., II AKa 171/00, OSA 2001, nr 1).

Wymierzając karę łączną w ramach wyroku łącznego sąd ma także na uwadze okoliczności wymienione w art.571§1 kpk. Zgodnie z przyjętym w tej mierze stanowiskiem doktryny i orzecznictwa, przy wydawaniu wyroku łącznego sąd winien zawsze przeprowadzić dowód z aktualnej opinii o skazanym odbywającym karę pozbawienia wolności, po to, aby mieć orientację, jak przebiega proces jego resocjalizacji co nie jest obojętne przy określaniu okresu kary łącznej pozbawienia wolności (tak m.in. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 22 stycznia 1991 r, (...) 100/90, OSP 1992/6/137).

Celowość karania, bez czego kara nie byłaby sprawiedliwa, uzasadnia wszak uwzględnienie przez Sąd wydający wyrok łączny okoliczności zaszłych po wymierzeniu kary, a w tym zachowania skazanego w trakcie wykonywania kar, co Sąd Rejonowy uczynił przeprowadzając dowód z aktualnej opinii o skazanym. Z opinii tej, wbrew odmiennym zapatrywaniom obrońcy, nie płynie wniosek, że kary łączne wymierzone T. B. na mocy zaskarżonego wyroku łącznego powinny zostać ukształtowane na zasadzie pełnej absorpcji. Zachowanie skazanego w trakcie odbywania kary ocenione zostało jako zmienne. Początkowo karę odbywał w Zakładzie Karnym typu półotwartego. Jednak z uwagi na prezentowane zachowania negatywne skierowany został do Zakładu Karnego zamkniętego. Był 6-ścio krotnie karany dyscyplinarnie. Skazany deklaruje przynależność do struktur podkultury przestępczej. Skazany bez zaangażowania uczestniczy w zajęciach organizowanych na terenie jednostki penitencjarnej. Powyższe okoliczności, które Sąd meriti

miał także na uwadze, co wynika z uzasadnienia zaskarżonego wyroku łącznego, nie są dobrym prognostykiem na przyszłość i świadczą o tym, że wykonywana wobec skazanego kara nie osiągnęła jeszcze w pełni swoich celów.

Uwzględniając wszystkie wskazane powyżej okoliczności, które decydować powinny o wymiarze kary łącznej orzeczonej w wyroku łącznym, które również miał na uwadze Sąd meriti, uzasadniały w pełni odstąpienie od pełnej absorpcji na rzecz częściowej kumulacji.

Okoliczności podniesione przez obrońcę skazanego nie pozwalają na dokonanie odmiennych ocen i nie wskazują na przewagę lub istnienie okoliczności, które uzasadniałyby orzeczenie kary łącznej zgodnie z zasadą pełnej absorpcji. Nie można więc uznać, by kary łączne wymierzone skazanemu wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w Piotrkowie Trybunalskim, jak również łączny wymiar orzeczonych środków karnych, o których mowa w apelacji obrońcy, przedstawiały się jako rażąco niewspółmierne w sensie surowości (art. 438 pkt 4 kpk), i dlatego Sąd Okręgowy apelacji obrońcy nie uwzględnił.

Zgodnie z treścią art. 85 kk, jeżeli sprawca popełnił dwa lub więcej przestępstw, zanim zapadł pierwszy wyrok, chociażby nieprawomocny, co do któregośkolwiek z tych przestępstw i wymierzono za nie kary tego samego rodzaju albo inne podlegające łączeniu, sąd orzeka karę łączną, biorąc za podstawę kary z osobna wymierzone za zbiegające się przestępstwa. Wskazywany przez skazanego w apelacji wyrok ze względu na datę jego wydania oraz datę popełnienia czynu objętego tym wyrokiem nie dawał podstaw do konfiguracji orzeczeń postulowanych przez skazanego, zgodnie z regułą określoną w art. 85 § 1 kk. Natomiast fakt, że kary za zbiegające się przestępstwa zostały już w całości wykonane nie stoi na przeszkodzie w wydaniu wyroku łącznego, co jednoznacznie wynika z treści art. 92 kk.

W tej sytuacji jako chybione uznać należy zarzuty podniesione w apelacji skazanego, której niewątpliwie intencją było orzeczenie w sposób bardziej korzystny łącznych kar i środków karnych niż uczynił to Sąd meriti.

Rozważania odnoszące się do zarzutów skargi apelacyjnej obrońcy wskazują dlaczego zmiana rozstrzygnięcia w realiach tej sprawy nie jest możliwa.

Natomiast wniesienie apelacji przez obrońcę i skazanego skutkuje zmianę zaskarżonego wyroku w ten sposób, że w sentencji wyroku łącznego Sąd odwoławczy przypisał właściwą numerację wyroku, które podlegały łączeniu w wyroku łącznym, a co wadliwie na skutek braku należytej staranności uczynił Sąd meriti. Redakcja komparycji wyroku łącznego oraz jego uzasadnienie wykazują to jednoznacznie.

Wysokość wynagrodzenia za obronę z urzędu została ustalona z uwzględnieniem nakładu pracy obrońcy oraz wysokości obowiązujących stawek.

Z uwagi na brak po stronie skazanego zasobów finansowych umożliwiających uiszczenie kosztów za postępowanie odwoławcze Sąd Okręgowy zwolnił go od obowiązku ich uiszczenia.